

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **V. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2013, č. j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2017, č. j. 43 Ad 5/2016 - 80,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Okresní správa sociálního zabezpečení Příbram (dále jen „*správní orgán I. stupně*“) rozhodnutím ze dne 29. 4. 2013, č. j. X. uložila žalobci povinnost zaplatit regresní náhradu podle § 126 odst. 1 a 4 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (dále jen „*zákon o nemocenském pojištění*“). Rozhodnutím označeným v záhlaví zamítla žalovaná odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[2] Následně svým rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl Krajský soud v Praze (dále jen „*krajský soud*“). Vycházel přitom z názoru, že § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění je koncipován tak, že otázka existence zaviněného protiprávního jednání osoby povinné k regresní náhradě a otázka příčinné souvislosti takového jednání s následkem, který byl důvodem pro vyplacení dávek nemocenského pojištění poškozenému, je předběžnou otázkou ve smyslu § 57 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „*správní řád*“). Pravomocným rozhodnutím trestního soudu,

včetně vymezení skutku, je tedy správní orgán vázán a nemůže si proto učinit samostatný úsudek o příčinné souvislosti mezi jednáním žalobce a následkem u poškozené. Skutečnosti zjištěné trestním soudem přitom nepochybně představují skutečnosti rozhodné ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, neboť pokud by se žalobce nedopustil jednání označeného trestním soudem za protiprávní, ke zranění poškozené a vzniku nároku na uvedenou dávku dle zákona o nemocenském pojištění by nepochybně nedošlo. Opětovné provádění a hodnocení důkazů již provedených v trestním řízení dle krajského soudu za těchto okolností správním orgánům nepřísluší.

[3] Krajský soud rovněž konstatoval, že rozhodnutí o odvolání žalobce v trestní věci nebylo argumentačně vystaveno na tom, že jednání žalobce nemohlo rozhodným způsobem ovlivnit celý děj. Naopak odvolací trestní soud jasně konstatoval, že „*obžalovaný (...) nese odpovědnost za předmětný úrazový děj i jeho následky*“. Na tom pak dle krajského soudu nemůže nic změnit ani skutečnost, že odvolací trestní soud považoval jednání žalobce za nevědomou nedbalost, neboť nedbalost je formou zavinění. Proto jsou podmínky stanovené § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění naplněny.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[4] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“). Konkrétně namítal, že krajský soud chybně vyložil ustanovení § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, a nesprávně tak vyhodnotil otázku příčinné souvislosti mezi jednáním stěžovatele a následkem u poškozené jako předběžnou otázkou ve smyslu § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu. Následkem toho se pak krajský soud nezabýval základní žalobní námitkou stěžovatele, že § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění nehovoří o jakémkoli protiprávním jednání, ale pouze o protiprávním jednání, které zakládá skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na dávku.

[5] Stěžovatel dále namítal, že jeho jednání, které bylo trestním soudem vyhodnoceno jako nevědomá nedbalost, nebylo rozhodnou skutečností. Na následky u poškozené měla vliv celá řada faktorů, které nemohl ovlivnit (zejména pak nesprávné zabalení nákladu). Dále odkázal na svoji argumentaci v trestním řízení a v žalobě, a uvedl, že krajský soud nevyhodnotil důkazy vztahující se „*na rozhodné skutečnosti pro vznik nároků na dávku*“.

[6] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu, setrvala na závěrech, které uvedla ve svém rozhodnutí a navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je ve smyslu ustanovení § 102 s. ř. s. přípustná. Stěžovatel je v souladu s ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[8] Nejvyšší správní soud, přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu podané v kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Jádrem sporu v projednávaném případě je, zda lze otázku příčinné souvislosti mezi zaviněným protiprávním jednáním a důsledkem v podobě skutečností rozhodných pro vznik nároku na dávku ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, vyhodnotit jako předběžnou otázkou ve smyslu § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu.

[11] Předpokladem uplatnění regresní náhrady podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění je, že ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku došlo v důsledku zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem. Přitom v důsledku tohoto jednání nemusí dojít k odsouzení pachatele trestného činu nebo k uložení pokuty či jiné sankce ve správním trestání, je však třeba, aby v trestním nebo správním řízení bylo pravomocně zjištěno zaviněné protiprávní jednání. Mezi zaviněným protiprávním jednáním a vznikem nároku na dávku přitom musí být příčinná souvislost. [viz komentář k zákonu o nemocenském pojištění (Jan Přib a kol., Zákon o nemocenském pojištění. Komentář, Wolters Kluwer, Praha 2009)]

[12] Předběžná otázka ve smyslu § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu je otázka, jejíž znalost je nezbytná pro rozhodnutí správního orgánu, neboť staví najisto skutečnosti, na jejichž posouzení rozhodnutí správního orgánu závisí. Správní orgán si může o předběžné otázce učinit vlastní úsudek, pokud se nejedná o otázku, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, či o otázku osobního stavu. Vyskytne-li se v řízení otázka, o které již pravomocně rozhodl příslušný orgán, je správní orgán podle § 40 odst. 1 správního řádu takovým rozhodnutím vázán.

[13] Otázka existence zaviněného protiprávního jednání stěžovatele zjištěného soudem nebo správním úřadem je v dané věci nepochybně předběžnou otázkou, neboť se jedná o předpoklad, bez jehož naplnění by uplatnění regresní náhrady na stěžovateli nebylo možné. Vzhledem k tomu, že tato otázka spočívala v posouzení, zda byl spáchán trestný čin, správní orgán si o ní nemohl učinit vlastní úsudek. Stěžovatel byl však pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2012, č. j. 10 To 342/2012-166, shledán vinným pro přečin těžkého ublížení na zdraví poškozené z nedbalosti podle § 147 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Správní orgán byl tedy jeho rozhodnutím vázán ve smyslu § 40 odst. 1 správního řádu.

[14] Daného přečinu se stěžovatel dopustil v nevědomé nedbalosti, což je forma zavinění vyznačující se absentujícím vědomím pachatele, že svým činem může způsobit trestněprávně relevantní následek. Zavinění je přitom obligatorním znakem trestného činu, který musí zahrnovat i příčinný vztah mezi jednáním pachatele a následkem trestného činu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 13. 1. 1981, sp. zn. 5 Tz 66/80). V případě nevědomé nedbalosti je pak zavinění založeno pouze na povinnosti a současně možnosti předvídat následek vlastního jednání (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 1968, sp. zn. 4 Tz 26/68 či rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. 11. 1980, sp. zn. 2

Tz 10/80). Kritériem pro posouzení toho, zda jde o nedbalost nebo o jednání nezaviněné je tudíž zachování potřebné míry opatrnosti. Nevědomou nedbalost je tedy možno obecně vymezit tak, že pachatel zanedbáním povinné opatrnosti při svém jednání způsobí nezamýšlený trestněprávně relevantní následek. Jednání samo je však i zde aktem vůle pachatele, která ale směřuje k cíli z hlediska trestního práva nezávadnému.

[15] Trestní soud shledal stěžovatele za uvedený přečin vinným, čímž současně fakticky konstatoval, že existuje příčinná souvislost mezi jeho jednáním a následkem v podobě ublížení na zdraví poškozené. Je přitom nepochybné, že toto ublížení na zdraví bylo důvodem vzniku dočasné pracovní neschopnosti poškozené, v důsledku které jí vznikl nárok na dávku (nemocenské). Otázku existence příčinné souvislosti mezi zaviněným protiprávním jednáním stěžovatele a následkem u poškozené v podobě vzniku nároku na dávku tak v projednávaném případě nelze oddělit od otázky existence samotného zaviněného protiprávního (trestného) jednání, neboť tuto příčinnou souvislost by šlo vyloučit pouze v případě, že by se jednalo o jednání stěžovatelem nezaviněné (a tudíž beztrestné).

[16] Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že námitka stěžovatele není důvodná, neboť otázka existence příčinné souvislosti mezi zaviněným protiprávním jednáním stěžovatele a důsledkem v podobě skutečností rozhodných pro vznik nároku na dávku u poškozené ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, je v projednávaném případě předběžnou otázkou podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu. Tato otázka již byla pravomocně rozhodnuta příslušným orgánem, a správní orgán je tudíž jeho rozhodnutím vázán ve smyslu § 40 odst. 1 správního řádu. Současně je třeba dát za pravdu krajskému soudu, že „*opětovné provádění důkazů již provedených v trestním řízení a jejich opětovně hodnocení za těchto okolností správním orgánům nepřísluší*“.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že napadený rozsudek Krajského soudu v Praze je zákonný. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1, in fine, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[18] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaná náhradu nákladů výslovně neuplatnila a Nejvyšší správní soud ani ze spisu neshledal, že by jí vznikly náklady překračující běžnou administrativní činnost. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. března 2018

pokračování

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu